

NEERUKIVIDE KEHAVÄLINE PURUSTAMINE LÖÖKLAINEGA

Neerukivide (edaspidi: kivi) kehaväline purustamine lööklainega on mittekirurgiline ravimeetod neerukivitõve korral, mille käigus saab vastava aparatuuriga purustada neerus või kusejuhas paikneva kivi nii väikesteks tükkideks, et need saaksid kanduda uriiniga põide ja sealt urineerimise ajal väljuda. Kivi purustamiseks kasutatakse spetsiaalses generaatoris tekitatud akustilist lainet. Akustiline laine fokuseeritakse generaatoris asuva paraboolpeegli ja laine tipp suunatakse röntgen- või ultraheliseadme abil kivile. Lööklaine fookuskaugus on erinevatel aparatuuridel erinev, kuid maksimaalselt 17 cm. Seetõttu ei saa meetodit kasutada tugevas ülekaalus inimestel, kuna lööklaine ei ulatu neerus asuva kivini.

Lööklaine läbimine nahast on valulik, mistõttu manustatakse Teile enne protseduuri kas süstitavaid või suukaudseid valuvaigisteid. Protseduur kestab sõltuvalt kivi suurusest, kõvadusest ja asukohast 30–60 minutit.

Kehavälise kivipurustuse näidustuseks on:

- neerukivid, mille suurus on 5–20 mm;
- kusejuha kivid, mis paiknevad kusejuha algusosas.

Väikeste kivide puhul on lööklaine sihtimine kivile raskendatud ja protseduur võib ebaõnnestuda. Mida suurem on kivi, seda tõenäolisem on vajadus täiendavalt kasutada teisi ravimeetodeid: kusejuha stentimist, ureteroskoopiat ja fiiber-renoskoopiat. Mõningatel juhtudel on vajalik kehavälisest kivipurustusest korrata. Kehaväline kivipurustus ei ole efektiivne väga kõvade kivide puhul, nt tsüstiin- ja kaltsiumoksalaatkivid

Vastunäidustused protseduuriks:

- rasedus;
- veritsustõbi;
- kuseteede infektsioon;
- neerukasvaja;
- neeru ebaharilik kuju või asend;
- neeru puudulik funktsioneerimine.

Protseduuri eelselt

- 2 nädalat enne protseduuri ärge tarvitage verd vedeldavaid ravimeid (sh aspiriin jm) – pidage nõu ravimi määranud arstiga;
- protseduuri päeval võite süüa kerge eine ning juua teed või kohvi;
- protseduur teostatakse päevakirurgia osakonnas
- protseduurile tulles võtke kaasa isikut tõendav dokument, arsti saatekiri ning vahetusjalanõud;
- kui Teil on südamestimulaator, siis pidage eelnevalt nõu kardioloogiga.

Protseduuri ajal

- Teile pannakse veenikanüül, mille kaudu manustatakse valuvaigistavaid ravimeid. Protseduuri ajal olete Te ärkvel;
- sõltuvalt aparaaadi ehitusest ja kivi asukohast lamate laual selili või kõhuli;
- ärge ennast liigutage, liigutamine katkestab ja pikendab protseduuri kestvust;
- neerupiirkonna vastu asetatakse vedelikuga täidetud padjand (lööklaine generaator). Lööklaine ja ultraheli paremaks ülekandeks pannakse padjandile geeli, et padjandi ja keha vahele ei jääks õhku. Geeli saab pärast protseduuri nahalt hõlpsasti ära pühkida;
- akustilise laine löögid võivad tekitada nahale mitteohtlikke täppverevalumeid, mis kaovad mõne päeva pärast.

Protseduuri järgselt

- Koju võite minna kohe pärast protseduuri vastavalt enesetundele;
- protseduurijärgsetel päevadel jooge vähemalt 1,5–2 liitrit vett. See suurendab uriini hulka ning kergendab ja kiirendab kivitükkide väljumist. Jooma peaks nii palju, et uriini hulk ööpäevas oleks üle 1,5 liitri;
- kuumas vannis ja saunalaval viibimine on paar nädalat pärast protseduuri keelatud, kuna see võib suurendada veritsust neerust. Peske ennast duši all;
- kivikillud väljuvad 5–8 nädala jooksul ning nende väljumisel võite tunda valu ja iiveldust. Vajadusel tarvitage valuvaigisteid;
- esimestel päevadel võib uriin olla verine lööklaine toimel tekkinud neerupõrutuse tõttu. See ei ole ohtlik ja möödub keskmiselt 2–5 päeva pärast, üksikutel juhtudel võib püsida kuni paar nädalat;
- suuremate kivide puhul võib tekkida vajadus kas kordusprotseduuriks või teiste ravimeetodite kasutamiseks;
- järelkontroll toimub 2–3 kuu möödudes protseduurist, toimumise aeg sõltub kivi asukohast ja suuruselt. Järelkontrollis tehakse korduv kompuutertuuring kividele. Pöörduge Teid protseduurile suunanud arsti poole.

Pöörduge koheselt erakorralise meditsiini osakonda, kui Teil esineb:

- tugev valu seljas, mis ei leevene vaatamata valuvaigistite manustamisele – võib olla põhjustatud kuseteedesse kinni jäänud kivitükkidest või neeru verejooksust;
- kehatemperatuuri tõus –võib olla tingitud kuseteede põletikust;
- takistus urineerimisel.

Protseduurile registreeritakse uroloogiapolikliinikus telefonil 617 2051.

**Koostanud: SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla
J. Sütiste tee 19
13419 Tallinn**

**infotelefon 617 1300
www.regionaalhaigla.ee**

Infolehe on kinnitanud SA Põhja-Eesti Regionaalhaigla õenduskvaliteedi komitee 22. märtsil 2017.a.